

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 04.12.2020
№ КПУМ/25-20)

СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ "НАЯВНІСТЬ І РУХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ, АМОРТИЗАЦІЯ" 2.03.05.01

електронна пошта: Z.Yurchenko@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-14-33
керівник державного
статистичного спостереження: Юрченко З. М.

Київ – 2020

	Стор.
1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність.....	4
2.2. Точність.....	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність.....	6
2.4. Доступність та зрозумілість.....	7
2.5. Послідовність та зіставність.....	8
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	8
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	9
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	9
3. Заключна частина.....	10

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Наявність і рух необоротних активів, амортизація" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність і пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної інформації, які визначені розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Наявність і рух необоротних активів, амортизація" (далі – ДСС, спостереження) є формування інформації щодо наявності та руху необоротних активів, амортизації суб'єктів господарювання та фізичних осіб для інформаційного забезпечення статистики національних рахунків та інших користувачів.

Спостереження було запроваджено у 2000 році, за час його проведення зазнало змін у частині переліку показників та використання класифікаторів. У сучасному вигляді ДСС існує з 2019 року, коли було приведено перелік та методологію показників у відповідність до положень Регламенту (ЄС) № 549/2013 Європейського Парламенту і Ради від 21.05.2013 про Європейську систему національних та регіональних рахунків у Європейському Союзі в частині показників споживання основного капіталу та балансу нефінансових активів (<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/549/oj>) (далі – Регламент ЄС № 549/2013).

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність".

Нормативно-правовою основою проведення ДСС є Закон України "Про державну статистику" та щорічний план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Перелік показників та методи проведення ДСС визначені Методологічними положеннями з організації державного статистичного спостереження щодо наявності та руху необоротних активів, амортизації (далі – Методологічні положення), затвердженими наказом Держстату від 17.12.2019 № 403. Зазначений документ розміщений на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Основні засоби".

Методологічні положення ураховують положення Регламенту (ЄС) № 549/2013.

Джерелами інформації є дані форми ДСС № 2-ОЗ ІНВ (річна) "Звіт про наявність і рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції" (далі –

форма № 2-ОЗ ІНВ (річна)), яка розміщена на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Для респондентів"/"Альбом форм державних статистичних спостережень"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Основні засоби", а також дані державних статистичних спостережень "Капітальні інвестиції", "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств", "Економічні рахунки сільського господарства", "Основні показники щодо початку та завершення будівництва", "Наявність та рух житлового фонду", адміністративні дані Державної казначейської служби.

Основні статистичні продукти, в яких оприлюднюються результати ДСС, розміщуються на офіційному вебсайті Держстату:

статистична інформація щодо наявності та руху необоротних активів, наявності та руху матеріальних активів, вартості основних засобів – у розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Основні засоби";

статистичний збірник "Статистичний щорічник України" – у розділі "Статистична інформація"/"Публікації"/"Багатогалузева статистична інформація"/"Комплексна статистика".

Інформація за результатами ДСС поширюється тільки на державному рівні.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

ДСС було запроваджено для інформаційного забезпечення користувачів статистичної інформації, зокрема статистики національних рахунків – для аналізу наявності та руху необоротних активів, а також у частині розрахунку показників споживання основного капіталу та балансу нефінансових активів відповідно до положень Регламенту ЄС № 549/2013.

Показниками ДСС є:

необоротні активи (первісна та залишкова вартість) на початок та кінець року;
матеріальні активи (первісна та залишкова вартість) на початок та кінець року;
нематеріальні активи (первісна та залишкова вартість) на початок та кінець року;

вартість активів, що надійшли за рік;

вартість активів, що вибули за рік;

амортизація (знос);

вартість активів, на які повністю нараховано амортизацію (знос);

ступінь зносу матеріальних активів;

індекс матеріальних активів.

Поширення вищенаведених показників здійснюється на виконання постанови

Кабінету Міністрів України від 15.04.2013 № 306 "Про затвердження Порядку формування державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів" (<https://www.kmu.gov.ua/npas/246293871>), розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 686-р "Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/686-2019-%D1%80#Text>).

ДСС охоплює суб'єктів господарювання та фізичних осіб, які мають необоротні активи.

Одиницею ДСС у частині збору даних безпосередньо від респондентів є підприємство, респондентом ДСС – юридична особа.

Спостереження проводиться з річною періодичністю. Підсумки формуються за звітний рік, станом на початок та кінець звітного року.

При проведенні ДСС використовуються національні класифікатори, а саме: Класифікація інституційних секторів економіки України (КІСЕ), Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Класифікація організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ).

Формування результатів ДСС здійснюється в цілому по Україні, за видами активів, за видами економічної діяльності.

Динаміка показників цього спостереження ведеться з 2000 року.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Відповідно до Методологічних положень спостереження за ступенем охоплення одиниць ДСС є суцільним. Проводиться шляхом збору даних безпосередньо від респондентів, які залучаються до проведення ДСС, а також з використанням даних інших державних статистичних спостережень і адміністративних даних.

Сукупність одиниць, яка залучається до проведення ДСС і на яку поширюється подання форми № 2-ОЗ ІНВ (річна), та перелік респондентів ДСС щорічно формуються на державному рівні.

Генеральна сукупність одиниць ДСС формується на основі Реєстру статистичних одиниць (у частині статистичного реєстру підприємств) та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада поточного року та відповідають критеріям, визначеним Методологічними положеннями.

Критеріями відбору є інституційний сектор економіки відповідно до КІСЕ (сектори S.11 "Нефінансові корпорації", S.12 "Фінансові корпорації", S.13 "Сектор загального державного управління", S.15 "Некомерційні організації, що обслуговують домашні господарства") та основний вид економічної діяльності одиниці – секції А-S за КВЕД.

Сукупність одиниць ДСС, що вивчається, формується методом відбору з генеральної сукупності одиниць (з урахуванням причин невідповідей), які відповідають умовам, визначеним Методологічними положеннями.

Отримана від респондентів первинна інформація перевіряється на повноту її введення, проводяться арифметичні та логічні контролі первинних даних, які здійснюються автоматично засобами електронної обробки. Крім того, показники спостереження порівнюються із взаємопов'язаними показниками фінансової звітності. У разі виявлення помилок дані доопрацьовуються з респондентами та коригуються.

Для забезпечення точності даних, зокрема, застосовується контроль рівня надання звітів респондентами, які залучаються до проведення ДСС, та аналіз причин їх ненадання. Рівень відповідей респондентів становить близько 94%, а основною причиною їх ненадання є припинення або тимчасове призупинення економічної діяльності.

У рамках ДСС здійснюється поєднання зведеної інформації за формою № 2-ОЗ ІНВ (річна) з даними інших державних статистичних спостережень, а саме:

щодо вартості необоротних активів по малих та мікропідприємствах, які не включені до сукупності одиниць ДСС, що вивчається, використовуються дані державного статистичного спостереження "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств";

щодо надходження й вибуття довгострокових біологічних активів рослинництва і тваринництва по домогосподарствах (фізичних особах) – дані державного статистичного спостереження "Економічні рахунки сільського господарства";

щодо прийнятих в експлуатацію збудованих житлових будівель, по фізичних особах-підприємцях та фізичних особах – дані державного статистичного спостереження "Основні показники щодо початку та завершення будівництва";

щодо вибуття та ліквідації індивідуальних житлових будівель – дані державного статистичного спостереження "Наявність та рух житлового фонду".

Для контролю якості результатів ДСС застосовуються такі методи, як аналіз даних у часі (динаміка показника за останні 3 роки); виявлення й аналіз сумнівних агрегатів; аналіз взаємозв'язку даних ДСС щодо необоротних активів, а також аналіз взаємопов'язаних показників фінансової звітності щодо вартості необоротних активів, які отримуються в рамках державного статистичного спостереження "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств".

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації за результатами розробки спостереження зазначені в плані державних статистичних спостережень, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

За час існування ДСС усі встановлені терміни оприлюднення даних були дотримані.

Для зручності користувачів на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Діяльність"/"Плани та графіки роботи" розміщено Каталог статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка, аналіз та поширення інформації за результатами спостереження здійснюється у такі терміни:

	Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
Форма № 2-ОЗ ІНВ (річна)	не пізніше 28 лютого	I декада березня – I декада серпня	II декада серпня – II декада вересня	III декада вересня (на 214 день після звітного року)

Запити користувачів щодо надання інформації задовольняються у терміни, передбачені Законом України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Основні характеристики ДСС зазначені в метаописах, які розміщуються на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Діяльність"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень".

Результати ДСС розміщуються у вільному доступі у форматах (*.doc, *.xls, *.pdf) на офіційному вебсайті Держстату у вигляді офіційної статистичної інформації та надаються користувачам засобами електронного зв'язку на підставі їхніх запитів.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок стосовно умов розповсюдження його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601

телефон: (044) 287-14-33

електронна пошта: Z.Yurchenko@ukrstat.gov.ua, office@ukrstat.gov.ua.
Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:
телефон: (044) 287-06-72, факс 235-37-39;
електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння в часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Спостереження передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, що забезпечує зіставну динаміку показників щодо вартості основних засобів у цілому по Україні з 2000 року.

З 2000 року показники ДСС сформовані та оприлюднені за Класифікацією видів економічної діяльності (ДК 009:2005). Починаючи з 2013 року, інформація деталізується за новою версією КВЕД (ДК 009:2010). Показники спостереження є зіставними в межах періоду, в якому діяла одна класифікація.

Результати ДСС узгоджуються й аналізуються із взаємопов'язаними показниками фінансової звітності щодо вартості необоротних активів, зокрема за показниками "основні засоби", "первісна вартість", "знос".

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, міжнародні організації, підприємства та громадяни.

Задоволення потреб користувачів статистичної інформації оцінюється також за змістом та кількістю запитів і пропозицій.

Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення рівня задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації зі статистики основних засобів, яка розміщується на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Основні засоби".

Основні висновки за результатами опитування:

61% опитаних зазначили, що статистична інформація з тематики опитування є додатковою інформацією, 28% – важливою складовою їхньої діяльності;

84% користувачів отримують необхідну інформацію електронними засобами

(електронна пошта, Інтернет);

77% користувачів у своїй роботі користуються даними Держстату, 23% – іншими джерелами інформації;

від 62% до 77% користувачів дали оцінку "відмінно" та "добре" за всіма критеріями якості даних щодо показників із тематики опитування. При цьому найбільш важливим критерієм якості статистичної інформації користувачі визначили "Доступність та Зрозумілість/Ясність"; на другому місці – "Послідовність/Узгодженість та "Зіставність/Порівнянність", на третьому – "Відповідність/Релевантність".

Більш детальна інформація про результати проведення анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, розміщеному на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів згідно з Методикою вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженою наказом Держстату від 14.05.2013 № 149.

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 2-ОЗ ІНВ (річна) становлять 3 години 30 хвилин та більшості із числа опитаних респондентів за формою № 2-ОЗ ІНВ (річна) (54%) було нескладно зрозуміти роз'яснення щодо їх заповнення та зміст показників, підготувати інформацію й заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за формою № 2-ОЗ ІНВ (річна) становить 76% (при середньому значенні цього показника по державних статистичних спостереженнях – 89%).

Для спрощення процедури подання респондентами форми ДСС № 2-ОЗ ІНВ (річна) передбачено подання електронного звіту. Відсоток звітування в електронному вигляді за цією формою становить 85,0%.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки в статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Забезпечення конфіденційності статистичної інформації ДСС здійснювалось відповідно до вимог законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації" та міжнародних стандартів.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством

гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього ДСС статистична інформація використовується виключно для статистичних цілей та надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

При проведенні ДСС перевірка статистичної конфіденційності здійснюється для всіх показників спостереження.

Загроза розкриття первинних даних визначається за правилом порогового значення, встановленого Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затвердженими наказом Держстату від 15.02.2017 № 47, у разі невиконання якого зведені підсумки не оприлюднюються.

Основними методами захисту розкриття первинних даних для агрегованих даних є неоприлюднення вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

3. Заключна частина

На виконання Програми розвитку державної статистики на період до 2023 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 222, внесено зміни до методології ДСС (затверджені наказом Держстату від 17.12.2019 № 403) у частині формування показників за видами матеріальних та нематеріальних активів та розроблено нову звітно-статистичну документацію.

Основним напрямом подальшого розвитку ДСС є опрацювання можливості використання адміністративних джерел, зокрема, по суб'єктах державного та фінансового сектору, що сприятиме зменшенню звітного навантаження на респондентів та скороченню витрат на його проведення.

Також у перспективі планується опрацювати можливість переведення ДСС в Інтегровану систему статистичної інформації (ІССІ), керовану метаданими, яка забезпечить автоматизацію процесів обробки й аналізу статистичної інформації, організацію зберігання та доступу до єдиного сховища даних статистичної інформації.